

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2023 m. vasario d. Nr. 4D-2022/1-1349
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Erika Leonaitė gavo X (toliau – Pareiškėjas), kurio interesus atstovauja advokatų profesinės bendrijos A advokatas Y (toliau – Pareiškėjo atstovas), skundą dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI arba Inspekcija) tarnautojų galimai biurokратиškų veiksmų (neveikimo) teisės aktų nustatytais terminais neišnagrinėjus Pareiškėjo 2021 m. gegužės 25 d., 2021 m. spalio 18 d., 2022 m. liepos 12 d., 2022 m. rugsėjo 7 d. Inspekcijai pateiktų kreipimūsi.

2. Skunde Seimo kontrolieriui Pareiškėjo atstovas, be kita ko, rašė:

2.1. „Pareiškėjas (X) 2021-05-25 prašymu [...] kreipėsi į VTPSI, prašant atsakyti į J. I. [asmens duomenys neskelbtini] 2020-03-17 prašymo neatsakytus 3, 4 ir 5 klausimus [...]. Prašymas išsiųstas elektroniniu pašto adresu info@vtpsi.lt. VTPSI informavimo apie pateiktą dokumentų nagrinėjimo eigą sistemoje nurodyta, jog: Pareiškėjo 2021-05-25 prašymas užregistruotas 2021-05-25; registracijos Nr. 1D-9770; terminas – 2021-06-22; užduoties rezultatų nėra; atsakingas vykdytojas – R. P. [asmens duomenys neskelbtini].“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta)

2.2. „[...] Pareiškėjui nesulaukus atsakymo, Pareiškėjas 2021-10-18 raštu kreipėsi į VTPSI, prašant suskaičiuoti namus skirtus žmonėms būti magistralinio dujotiekio klasės vienetu, kaip tai nurodyta Magistralinio dujotiekio įrengimo taisyklėse ir pateikti raštišką atsakymą, nepersiučiant rašto AB „B“ atsakymui pateikti [...]. Dokumentas išsiųstas elektroniniu pašto adresu <...> [duomenys neskelbtini]. VTPSI informavimo apie pateiktą dokumentų nagrinėjimo eigą sistemoje nurodyta, jog: Pareiškėjo 2021-10-18 prašymas užregistruotas 2021-10-18; registracijos Nr. 1D-19666; terminas – 2021-11-15; užduoties rezultatų nėra; atsakingas vykdytojas – R. P. [...]“

2.3. „[...] Pareiškėjui vėl nesulaukus atsakymo iš VTPSI, Pareiškėjas pateikė 2022-07-12 pakartotinį prašymą [...]. Prašymas išsiųstas elektroniniais pašto adresais info@vtpsi.lt bei <...>. VTPSI informavimo apie pateiktą dokumentų nagrinėjimo eigą sistemoje nurodyta, jog: Pareiškėjo 2022-07-12 prašymas užregistruotas 2022-07-12; registracijos Nr. 1D-14366; terminas – 2022-08-05; užduoties rezultatų nėra; atsakingas vykdytojas – R. P. [...]“

2.4. „[...] Galiausiai, Pareiškėjas 2022-09-07 elektroniniu laišku kreipėsi į VTPSI, teiraujantis, ar dar galima tikėtis atsakymo ir kada [...]. Laiškas išsiųstas elektriniu pašto adresu info@vtpsi.lt ir <...> [duomenys neskelbtini] VTPSI informavimo apie pateiktą dokumentų nagrinėjimo eigą sistemoje nurodyta, jog: Pareiškėjo 2022-09-07 užklausa užregistruota 2022-09-08;

registracijos Nr. 1D-18192; terminas – 2022-10-06; užduoties rezultatų nėra; atsakingas vykdytojas – L. G. [asmens duomenys neskelbtini].“

2.5. „[...] Paaiškinama, jog Pareiškėjas į VTPSI kreipėsi su tikslu institucijai pranešti bei išsiaiškinti situaciją apie galimai savavališkas statybas magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritorijoje. Nurodoma, kad galimai savavališkos statybos pastebėtos pirmame magistralinio dujotiekio klasės vienetė šalia C „išdujinimo“ stoties, adresu <...>, Vilnius, o tiksliau – <...>, Vilnius (toliau tekste – Sklypas Nr. 17) bei R. <...>, Vilnius (toliau tekste – Sklypas Nr. <...>). Įtariama, jog statybos pradėtos negavus magistralinio dujotiekio savininko rašytinio pritarimo projektinei dokumentacijai, kas prieštarauja Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-12-12 įsakymu Nr. D1-878 patvirtinto reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ (toliau tekste – STR) 6 priedo 11 punktui. Sprendžiama, jog magistralinio dujotiekio savininkas rašytinio pritarimo nedavė ar negalėjo suteikti, nes magistralinio dujotiekio pirmos vietovės klasės vienetė (į kurį patenka minėti Sklypas Nr. <...> bei Sklypas Nr. <...>) gali būti ne daugiau nei 10 pastatų, skirtų žmonėms būti (Magistralinio dujotiekio įrengimo taisyklių 17 p., 1 lentelė). Turimais duomenimis aptariamoje magistralinio dujotiekio vietovėje užstatymo normatyvas buvo jau pasiektas dar prieš pradėdant statybas Sklype Nr. <...> bei Sklype Nr. <...>. Būtent todėl Pareiškėjas kreipiasi į VTPSI, prašydamas pateikti informaciją dėl tikslaus namų, skirtų žmonėms būti šiame magistralinio dujotiekio klasės vienetė, skaičiaus.“

2.6. „[...] Vis dėl to, VTPSI taip ir nepateikė atsakymų į Pareiškėjo pateiktus prašymus / užklausas dėl galimai savavališkų statybų magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritorijoje.“

2.7. „[...] Pažymima, jog Pareiškėjas yra suinteresuotas visuotine sauga, nes Magistralinio dujotiekio įrengimo taisyklių bei STR nuostatų nesilaikymas bei pažeidimas kelia rimtą grėsmę magistralinių dujotiekių, gretimos aplinkos ar greta būnančių žmonių saugai. Todėl, teigtina, kad VTPSI, teisės aktų nustatyta tvarka, visiškai nenagrinėjo Pareiškėjo pateiktų prašymų / užklausų dėl vykstančių savavališkų statybų magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritorijoje bei neužtikrino tinkamo viešojo administravimo. Tokiu neteisėtu neveikimu VTPSI neatlieka šiai valstybės institucijai nustatytų funkcijų, tuo pažeidžiant Pareiškėjo teises bei interesus į tinkamą viešąjį administravimą.“

2.8. „[...] Dėl galimai neteisėtų savavališkų statybų Sklype Nr. <...> bei Sklype Nr. <...> atsirado grėsmė magistralinių dujotiekių, gretimos aplinkos ar greta būnančių žmonių saugai. Siekiant išsiaiškinti to aplinkybes bei informuoti instituciją apie esamą situaciją, Pareiškėjas teikė prašymus / užklausas VTPSI dėl atsakymo pateikimo bei informavimo, tačiau VTPSI Pareiškėjui atsakymo nepateikė bei jo prašymų / užklausų nenagrinėjo.“

2.9. „[...] Priežiūros įstatymo penktasis skirsnis skirtas prašymų ir skundų nagrinėjimui reglamentuoti. Priežiūros įstatymo 25 str. 1 d. reglamentuoja, kad skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos gavimo dienos. Dėl objektyvių priežasčių šio straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas gali būti pratęsimas iki 20 darbo dienų, apie tai per 5 darbo dienas nuo termino pratęsimo raštu informuojant skundą pateikusį asmenį ir nurodant termino pratęsimo priežastis (Priežiūros įstatymo 25 str. 2 d.)

[...] Įvertinus nurodytą teigtina, kad Pareiškėjo prašymus / užklausas VTPSI neabejotinai gavo bei registravo. Tačiau Pareiškėjo nurodyti teikti prašymai buvo ignoruojami.“

3. Pareiškėjo atstovas skunde Seimo kontrolierės prašo:

3.1. „[...] ištirti Valstybinės teritorinių planavimo ir statybos inspekcijos prie Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos vykdomų funkcijų ir pareigų atitikimą Lietuvos Respublikos teisės aktams“;

3.2. „[...] nustačius netinkamą Valstybinės teritorinių planavimo ir statybos inspekcijos prie Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos vykdomų funkcijų ir pareigų atlikimą taikyti atitinkamas poveikio priemones“;

3.3. „[...] įpareigoti Valstybinę teritorinių planavimo ir statybos inspekciją prie Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos nedelsiant išnagrinėti Pareiškėjo X 2021-10-18, 2022-07-12, 2022-09-07 pateiktus prašymus / užklausas dėl informacijos pateikimo dėl neteisėtų statybų“.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Pareiškėjo kartu su skundu pateiktų dokumentų taip pat nustatyta:

4.1. Pareiškėjo 2021 m. gegužės 25 d. prašyme, adresuotame Inspekcijai, buvo prašoma atsakyti į N. P. [asmens duomenys neskelbtini] atstovės advokatės J. I. 2020 m. kovo 17 d. prašyme „Dėl galimai savavališkų statybų magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritorijoje“ pateiktus kai kuriuos klausimus:

„[...] įvertinti, ar dėl susiklosčiusios faktinės situacijos dėl statybos dokumentų ir vykdomų statybų adresais: <...>, Vilnius ir <...>, Vilnius ir kurie patenka į magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritoriją ir kurioje galimas didžiausias leistinas pastatų, skirtų žmonėms būti, skaičius vietovės klasės vienetu gali būti viso 10, N. P. gyvenamoji aplinka atitinka saugios aplinkos kriterijus, t. y. ar nurodytais adresais vykdomos tik leistinos statinių statybos, t. y. neviršijant 10 leistinų pastatų, skirtų žmonėms būti, kaip tai numatyta Taisyklėse, statymo.

Prašome pateikti visą sąrašą statinių, esančių aktualioje vietovės klasės teritorijoje, kuriems išduoti statybos leidimai AB „B“ pritarimų pagrindu, nurodant statinių adresą, statybos leidimo išdavimo datą ir numerį, AB „B“ pritarimo datą ir formą.

Prašome užtikrinti, jog magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritorijoje nebūtų neteisėtai išduodami statybos leidimai ir vykdomos savavališkos statybos.“

4.2. Pareiškėjo el. paštu Inspekcijai teiktas 2021 m. spalio 18 d. kreipimasis buvo išsiųstas el. pašto adresais <...> [pastaba: nurodytas neteisingas el. pašto adresas] bei info@vtpsi.lt

Šiame savo kreipimesi Pareiškėjas pateikė savo komentarus dėl teisminiame procese išdėstytų proceso šalių argumentų ir tuo pagrindu pateikė Inspekcijai prašymą – „[...] prašau VTPSI suskaičiuoti namus skirtus žmonėms būti šiame magistralinio dujotiekio klasės vienetu (bet ne persiųsti šį raštą, kad atsakytų B, AB) kaip tai nurodo MD įrengimo taisyklės ir pateikti raštišką atsakymą.“

4.2. Pareiškėjo 2022 m. liepos 12 d. kreipimasis į Inspekciją buvo siųstas el. pašto adresais info@vtpsi.lt bei <...> [pastaba: nurodytas neteisingas el. pašto adresas], jame pakartotinai prašant atsakyti į Pareiškėjo 2021 m. spalio 18 d. kreipimąsi;

4.3. Pareiškėjo 2022 m. rugsėjo 7 d. kreipimasis į Inspekciją buvo siųstas el. pašto adresais info@vtpsi.lt bei <...>, jame pakartotinai prašant atsakyti į Pareiškėjo 2021 m. liepos 12 d. kreipimąsi.

5. Seimo kontrolierių įstaigai darbo tvarka 2023 m. sausio 24 d. ir vasario 1 d. kreipusis į Inspekciją ir paprašius informuoti apie Pareiškėjo 2022 m. rugsėjo 7 d. el. laišku pateikto kreipimosi nagrinėjimo eigą, buvo patvirtinta, kad Pareiškėjo kreipimasis Inspekcijoje yra gautas ir jis nagrinėjamas Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento Trečiajame statybos priežiūros skyriuje, tačiau atsakymas Pareiškėjui dar nėra parengtas.

6. Seimo kontrolierės atlikto tyrimo metu iš Inspekcijos Seimo kontrolierei pateiktos informacijos taip pat nustatyta:

6.1. Inspekcijos tarnautojai, kuriems buvo pavesta nagrinėti Pareiškėjo 2021 m. spalio 18 d., 2022 m. liepos 12 d. ir 2022 m. rugsėjo 7 d. kreipimuisi (šios pažymos 2.2, 2.3, 2.4 punktai), Inspekcijoje nebedirba;

6.2. Inspekcija 2020 m. spalio 16 d. kreipėsi į Vilniaus miesto apylinkės teismą su ieškiniu atsakovams Vilniaus miesto savivaldybės administracijai, E. Č. ir UAB „D“, tretiesiems asmenims nepareiškiantiems savarankiškų reikalavimų – AB „B“, atsakovų pusėje – D. Š., S. Č., K. A., dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2017 m. gegužės 19 d. leidimo Nr. LSNS-01-170519-00974 (kuriuo buvo suteikta teisė statyti statinį žemės sklype <...>, Vilniuje) panaikinimo ir statybos padarinių šalinimo.

Minėtasis Inspekcijos ieškinys Vilniaus miesto apylinkės teisme buvo išnagrinėtas, priimant 2022 m. sausio 26 d. sprendimą civilinėje byloje Nr. e2-473-1097/2023, o atsakovei Vilniaus miesto savivaldybės administracijai bei atsakovei E. Č. ir trečiajam asmeniui S. Č. pateikus apeliacinius skundus, Vilniaus apygardos teisme byla buvo išnagrinėta apeliacine tvarka ir civilinėje byloje Nr. e2A-1112-432/2022 priimta 2022 m. gegužės 31 d. nutartis;

6.3. Vilniaus miesto apylinkės teisme šiuo metu yra nagrinėjama civilinė byla Nr. e2-454-937/2022 (naujas Nr. e2-156-937/2023) pagal ieškovės Inspekcijos ieškinį atsakovams Vilniaus miesto savivaldybės administracijai, E. Č., UAB „E“, tretiesiems asmenims nepareiškiantiems savarankiškų reikalavimų, S. Č., A. V. Č., AB „B“, VĮ Registrų centrui dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2019 m. liepos 9 d. leidimo NR. LSNS-01-190709-00668 (kuriuo buvo suteikta teisė statyti statinį žemės sklype, <...>, Vilniuje) panaikinimo ir statybos padarinių šalinimo. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2022 m. gruodžio 22 d. nutartimi sustabdė nagrinėjamą civilinę bylą iki bus išnagrinėtas E. Č. ir S. Č. prašymas dėl teismo sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo ir įsiteisės nutartis šiuo klausimu civilinėje byloje Nr. e2-473-1097/2022.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

7. Lietuvos Respublikos įstatymai

7.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...]

13 straipsnis. Skundų pateikimas

1. Pareiškėjas turi teisę pateikti Seimo kontrolieriui skundą dėl pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo, jei mano, kad tuo buvo pažeistos jo teisės ir laisvės.“

7.2. Viešojo administravimo įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos [...]

10. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. [...]

12. Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti. [...]

10 straipsnis. Administracinių sprendimų priėmimas [...]

4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti

priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys. [...]

11 straipsnis. Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas [...]

4. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

7.3. Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo (toliau vadinama – Priežiūros įstatymas) (akto redakcija, galiojusi nuo 2022 m. gegužės 1 d. iki 2023 m. sausio 4 d.):

„8 straipsnis. Statybos valstybinės priežiūros institucija ir jos atliekamos funkcijos

1. Statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija.

2. Statybos valstybinė priežiūra apima: [...]

9) asmenų prašymų, skundų, susijusių su statybos procesu, nagrinėjimą; [...]

24 straipsnis. Prašymų nagrinėjimas

Asmenų prašymai pagal kompetenciją išduoti administracinius aktus ar kitus teisės aktų nustatytos formos dokumentus išnagrinėjami per šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose šių sprendimų priėmimo ar aktų išdavimo tvarką, terminus.

25 straipsnis. Bendrosios skundų nagrinėjimo taisyklės

1. Jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip, skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos gavimo dienos.

2. Dėl objektyvių priežasčių šio straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas gali būti pratęsimas iki 20 darbo dienų, apie tai per 5 darbo dienas nuo termino pratęsimo raštu informuojant skundą pateikusį asmenį ir nurodant termino pratęsimo priežastis. [...]

4. Skundai, kiek to nereglamentuoja šis ar kiti specialieji įstatymai, nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

5. Teikiant skundą, jame turi būti pateikti duomenys, identifikuojantys asmenį, nurodytos aplinkybės, kuriomis asmuo grindžia savo reikalavimą, tai patvirtinantys dokumentai, be to, skundas ir jo padavimo tvarka turi atitikti kitus teisės aktų reikalavimus.“

8. Kiti teisės aktai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 876 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ patvirtintose Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau vadinama – Taisyklės):

„32. Prašymai ir skundai, išskyrus prašymus ir skundus, į kuriuos Taisyklių 18 punkte nustatyta tvarka galima atsakyti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus.

33. Asmens kreipimasis, kuris pateiktas Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nurodytais būdais, kuris neturi prašymo ar skundo požymių ir kuriame išdėstoma asmens nuostata tam tikru klausimu, pranešama apie institucijos veiklos pagerėjimą ar trūkumus, pateikiami pasiūlymai, kaip pagerinti institucijos veiklą, atkreipiamas dėmesys į tam tikrą situaciją ar padėtį, turi būti priimtas, užregistruotas ir įvertintas jo turinys, su juo turi būti susipažindintas institucijos vadovas

ar jo įgaliojimas, tačiau į jį nėra atsakoma, jei institucijos vadovas ar jo įgaliojimas asmuo nenusprendžia kitaip.“

Tyrimui reikšminga Seimo kontrolierių darbo praktika

9. Seimo kontrolierė tyrė pareiškėjo skundą dėl Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento tarnautojų galimai biurokратиškų veiksmų (neveikimo) teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais neišnagrinėjant Pareiškėjo kreipimosi ir 2022 m. kovo 25 d. surašę pažymą Nr. 4D-2022/1-340, kurioje konstatavo:

„[...] Pareiškėjo atstovo skunde Seimo kontrolieriui nurodyta aplinkybė, jog skundžiamai institucijai Pareiškėjo 2021 m. spalio 27 d. pateiktas Skundas nėra išnagrinėtas, tyrimo metu pasitvirtino, Inspekcijai pripažinus, jog Skundas vis dar yra nagrinėjamas Inspekcijos Rytų departamento tarnautojų ir atsakymas Pareiškėjui nėra pateiktas [...]. Pastebėtina, kad dėl to Inspekcijos Rytų departamento tarnautojų neveikimo Inspekcijos paaiškinimuose Seimo kontrolieriui akcentuojamas didelis tarnautojų darbo krūvis, įtakotas žmogiškųjų išteklių Inspekcijos Rytų departamente trūkumo [...].

Atsižvelgdama į tai, Seimo kontrolierė pabrėžia, kad ankstesnių pareiškėjų kreipimūsi į Seimo kontrolierius pagrindu atliktų tyrimų metu, kai taip pat buvo tiriami Inspekcijos tarnautojų neveikimo atvejai, Inspekcija, išnagrinėjusi tuomečio Seimo kontrolieriaus teiktas rekomendacijas dėl institucijos veiklos gerinimo pareiškėjų prašymų ir skundų nagrinėjimo srityje, informavo Seimo kontrolierių įstaigą apie tokio Inspekcijos neveikimo (sprendimų priėmimo vilkinimo) priežastis. Kaip viena esminių iš nurodytų susiklosčiusios situacijos priežasčių buvo akcentuotas didelis Inspekcijos darbuotojų darbo krūvis bei didelė darbuotojų kaita Inspekcijoje, kaip ir šį kartą nurodyta skundžiamos institucijos paaiškinimuose [...]. Atsižvelgdama į tai, Seimo kontrolierė akcentuoja, kad, kaip ir nagrinėjamu, taip ir daugeliu kitų atvejų pareiškėjų lūkesčiai kreipiantis į viešojo administravimo instituciją yra susiję tiek su išsamium, tiek ir su operatyviu jų kreipimūsi išnagrinėjimu. Todėl nei susiklosčiusi padėtis Inspekcijoje dėl esamo darbuotojų stygiaus, nei dar neįgyvendintos institucijos veiklos gerinimo priemonės, nei dar kitos skundžiamos institucijos nurodytos priežastys neatleidžia Inspekcijos nuo pareigos siekti kuo greičiau, o svarbiausia – teisės aktuose nustatytais terminais, išnagrinėti pareiškėjų kreipimūsi bei pateikti jiems atsakymus. Tai taikytina ir konkrečiu Pareiškėjo atveju. Akivaizdu, jog dabartinės priemonės dėl siekio pareiškėjų kreipimūsi išnagrinėti teisės aktų nustatytais terminais, kurių imasi Inspekcija (pažymos 5.7 punktas), yra nepakankamos ir turi būti imamasi papildomų instrumentų susidariusiai situacijai spręsti.“

Tyrimo išvados

10. Pabrėžtina, kad esminiais šio Pareiškėjo skunde Seimo kontrolieriui nurodyto atvejo vertinimo objektais yra Pareiškėjo Inspekcijai pateiktų kreipimūsi turinys bei skundžiamos institucijos tarnautojų neveikimo nagrinėjant Pareiškėjo kreipimūsi pagrįstumas / nepagrįstumas. Todėl remdamasi Pareiškėjo atstovo skunde nurodyta ir tyrimo metu surinkta informacija (pažymos 2, 4, 6 punktai), taip pat teisiniu reglamentavimu, pacituotu šios pažymos 7–8 punktuose, susijusiu su šio skundo tyrimu, Seimo kontrolierė konstatuoja:

10.1. akcentuotina tai, kad Pareiškėjas savo skunde Seimo kontrolieriui nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių jo sąsajas su N. P. atstovės advokatės J. I. 2020 m. kovo 17 d. pateiktu prašymu Inspekcijai, kuriuo Pareiškėjas grindė savo 2021 m. gegužės 25 d. kreipimūsi skundžiamai institucijai (pažymos 4.1 punktas) ir niekuo nepatvirtino savo nurodomų aplinkybių, jog N. P. atstovės advokatės J. I. prašyme kelti klausimai buvo tiesiogiai susiję su jo teisių ar laisvių pažeidimu, kas sąlygotų Seimo kontrolierės tyrimo pagrindą (pažymos 7.1 punktas).

Be to, kaip teigtina remiantis tyrimo metu surinkta medžiaga, N. P. atstovės advokatės J. I. 2020 m. kovo 17 d. prašyme išdėstyti prašymai Inspekcijai visiškai skyrėsi nuo Pareiškėjo 2021 m.

spalio 18 d. kreipimesi suformuluoto prašymo (pažymos 4.1 ir 4.2. punktai). Ir nors Pareiškėjas savo skunde Seimo kontrolieriui N. P. atstovės advokatės J. I. 2020 m. kovo 17 d. prašymą nurodė kaip jo 2021 m. spalio 18 d., 2022 m. liepos 12 d. bei 2022 m. rugsėjo 7 d. Inspekcijai teiktų kreipimūsi tąsą, tačiau tokie Pareiškėjo teiginiai skunde Seimo kontrolieriui nėra pagrįdžiami.

Taigi, remiantis tuo, kad Pareiškėjas savo skunde Seimo kontrolieriui nenurodė konkrečių ir tiesioginių savo sąsajų su N. P. ir (ar) jo atstove advokate J. I. bei jų Inspekcijai 2020 m. kovo 17 d. teiktu prašymu, šio tyrimo metu Seimo kontrolierė nevertina galimai buvusius Inspekcijos tarnautojų netinkamus veiksmus ar neveikimą nagrinėjant Pareiškėjo 2021 m. gegužės 25 d. prašymą Inspekcijai (pažymos 4.1 punktas);

10.2. pažymėtina ir tai, kad Pareiškėjo atstovo Seimo kontrolieriui pateiktame Pareiškėjo skunde teigiama, jog Pareiškėjo kreipimūsi į Inspekciją tikslas buvo institucijai pranešti bei išsiaiškinti situaciją apie galimai savavališkas statybas magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritorijoje (pažymos 2.5 punktas). Atsižvelgiant į tai, pastebėtina, kad, remiantis tyrimo metu surinkta informacija, Pareiškėjo 2021 m. spalio 18 d. kreipimosi metu Inspekcijai jau buvo žinoma apie Pareiškėjo minimas savavališkas statybas magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritorijoje ir skundžiama institucija jau buvo ėmusis atitinkamų veiksmų, kurie vėliau sąlygojo su šiais klausimais susijusius teisminius procesus (pažymos 6.2, 6.3 punktai). Iš to seka, kad Pareiškėjas savo skunde Seimo kontrolieriui neteisingai traktuoja, jog Inspekcija taip ir nepateikė jam atsakymų dėl galimai savavališkų statybų magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritorijoje (pažymos 2.6, 2.7 punktai), nes savo 2021 m. spalio 18 d., 2022 m. liepos 12 d. bei 2022 m. rugsėjo 7 d. kreipimuose Pareiškėjas to net ir neprašė. Todėl Seimo kontrolierė pastebi, kad Pareiškėjo 2021 m. spalio 18 d. kreipimosi Inspekcija neturėjo vertinti Priežiūros įstatymo nuostatų pagrindu, o jį nagrinėti tik per Pareiškėjo noro gauti tam tikrą informaciją prizmę;

10.3. analizuojant Pareiškėjo 2021 m. spalio 18 d. kreipimosi turinį, išskirtini keletas svarbių aspektų, lemiančių Inspekcijos tarnautojų neveikimo nagrinėjant Pareiškėjo kreipimūsi vertinimą:

10.3.1. pirmiausia pažymėtina tai, kad Pareiškėjo 2021 m. spalio 18 d. kreipimūsi, į kurį atsakyti Pareiškėjas Inspekcijos pakartotinai prašė savo 2022 m. liepos 12 d. bei 2022 m. rugsėjo 7 d. kreipimūsi (pažymos 4.1 – 4.3 punktai), buvo susijęs su Pareiškėjo nuomonės ir argumentų vykusiame teismo procese (pažymos 6.2 punktas) išdėstymu. Todėl remiantis Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintomis prašymo ir skundo sąvokomis (pažymos 7.2 punktas), teigtina, kad Pareiškėjas 2021 m. spalio 18 d. Inspekcijai pateikė prašymą. Tuo pagrindu Pareiškėjo skunde Seimo kontrolieriui nurodytas teiginys dėl, neva, nagrinėjamu atveju taikytinų Priežiūros įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų skundo nagrinėjimo terminų (pažymos 7.3 punktas), nėra teisingas. Tačiau tai tik patvirtina, kad Inspekcija, gavusi ir turėjusi išnagrinėti Pareiškėjo 2021 m. spalio 18 d. prašymą, o ne skundą, negalėjo vadovautis Priežiūros įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje numatyta teise išnagrinėti skundą per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos gavimo dienos, o turėjo pareigą atsakymą Pareiškėjui pateikti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos, kaip tai numato Viešojo administravimo ir Taisyklių nuostatos (pažymos 7.2 ir 8 punktai). Tačiau, kaip nustatyta tyrimo metu, skundžiamos institucijos atsakymas Pareiškėjui iki šiol nėra pateiktas (pažymos 5 ir 6.1 punktai);

10.3.2. vertinant galimas Inspekcijos atsakymo Pareiškėjui į jo kreipimūsi nepateikimo priežastis, Seimo kontrolierė pastebi, jog atsižvelgiant į Taisyklių 33 punkte esančią asmens kreipimosi, kuris neturi prašymo ar skundo požymių, apibrėžtį (pažymos 8 punktas), Seimo kontrolierės nuomone, Pareiškėjo 2021 m. spalio 18 d. kreipimūsi, nors ir turėjo tokių požymių, negalėjo būti laikomas tik kreipimūsi dėl nuomonės pateikimo, nes jame aiškiai buvo suformuluotas Pareiškėjo prašymas skundžiamai institucijai. Tačiau tuo pačiu pabrėžtina, kad, kaip jau buvo minėta, Pareiškėjas savo 2021 m. spalio 18 d. kreipimesi dėstė savo nuomonę ir argumentus dėl tuo metu vykusio teismo proceso (pažymos 6.2 punktas), Pareiškėjo suformuluotas prašymas taip pat buvo susijęs su teismo procese vertinamų tam tikrų faktų patvirtinimu arba paneigimu, todėl tai galėjo lemti Inspekcijos nuostatą Pareiškėjui neteikti informacijos, kuri galimai susijusi su teismo proceso metu

nagrinėjamos aplinkybėmis. Tačiau nepaisant to, Seimo kontrolierė akcentuoja, kad kiekvienas asmens (pareiškėjo) kreipimasis į valstybės ar savivaldybės instituciją, jei jis atitinka teisės aktuose nustatytus reikalavimus, privalo būti viešojo administravimo subjekto išnagrinėtas, o besikreipusiam asmeniui (pareiškėjui) atsakymas privalo būti pateiktas. Todėl Inspekcijos tarnautojų neveikimas, kai Pareiškėjas dar nuo 2021 m. lapkričio 15 d., t. y. termino, kai turėjo būti pateiktas atsakymas Pareiškėjui į jo 2021 m. spalio 18 d. kreipimąsi, negauna skundžiamos institucijos atsakymo, laikytinas niekuo nepateisinamu ir atitinka biurokratizmo, kaip jis apibrėžiamas Seimo kontrolierių įstatyme (pažymos 7.1 punktas), požymius;

10.4. kaip konstatuotina remiantis šios pažymos 9 punkte paminėta Seimo kontrolierių veiklos praktika, asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo pažeidžiant teisės aktų nustatytus terminus Inspekcijoje priežastys yra sisteminės ir jos Seimo kontrolierei yra gerai žinomos. Tačiau tiek šio tyrimo metu nagrinėtas Pareiškėjo atvejis, tiek kitų asmenų prašymų ar skundų nagrinėti atvejai neleidžia išvelgti Inspekcijos tarnautojų neveikimo (asmenų prašymų ir skundų neišnagrinėjimo teisės aktų nustatytais terminais) atvejų mažėjimo tendencijų. Ir nors Inspekcija ne kartą Seimo kontrolierei teiktuose raštuose dėl Seimo kontrolierių teiktų rekomendacijų vykdymo buvo nurodžiusi apie priemones, kurių yra imtasi siekiant optimizuoti institucijos veiklą ir tokiu būdu laikytis teisės aktuose nustatytos pareigos tinkamai ir laiku išnagrinėti asmenų kreipimusis, tačiau pirmiau nurodytų faktų pagrindu tenka konstatuoti dėl galimai nepakankamo įgyvendinamų priemonių veiksmingumo arba nesamo pakankamo operatyvumo jas įgyvendinant.

Atsižvelgdama į tai, Seimo kontrolierė pabrėžia, kad nagrinėjamas Pareiškėjo atvejis tik dar kartą patvirtina, jog Inspekcijos paaiškinimai dėl esamo darbuotojų stygiaus, negali pateisinti pakartotinai konstatuojamų institucijos neveikimo atvejų, nes tuo nuolat pažeidžiamos asmenų, kurie kreipiasi į minėtąjį viešojo administravimo subjektą, teisės. Tuo pagrindu Seimo kontrolierė akcentuoja, jog Inspekcija privalo imtis papildomų (naujų) priemonių institucijos veiklos, nagrinėjant asmenų prašymus ir skundus, gerinimui užtikrinti.

11. Remdamasi tuo, kas pirmiau išdėstyta, Seimo kontrolierė konstatuoja, jog Inspekcijos tarnautojų neveikimas, kai Pareiškėjui nėra pateiktas atsakymas į jo kreipimusis, turi biurokratizmo požymių, todėl nagrinėjamu atveju konstatuotinas gero administravimo, atsakingo valdymo principų pažeidimo atvejis, o Pareiškėjo skundas pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

12. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundą dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos tarnautojų galimai biurokratiškų veiksmų (neveikimo) teisės aktų nustatytais terminais neišnagrinėjus jo 2021 m. spalio 18 d., 2022 m. liepos 12 d., 2022 m. rugsėjo 7 d. kreipimusi pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

13. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkei Eglei Kuklierienei** rekomenduoja:

13.1. įpareigoti atsakingus Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento tarnautojus nedelsiant išnagrinėti Pareiškėjo 2021 m. spalio 18 d., 2022 m. liepos 12 d., 2022 m. rugsėjo 7 d. kreipimusis ir dėl jų pateikti Pareiškėjui išsamų institucijos atsakymą;

13.2. imtis papildomų (be tų, kurių jau yra imtasis iki šios pažymos pateikimo) veiksmų bei priemonių užtikrinant, jog Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos pareiškėjų prašymai, skundai būtų nagrinėjami laikantis teisės aktuose nustatytos tvarkos ir terminų.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė